

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
*(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)*

04.12.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 3 груд. Уряд схвалив законопроект про меценатство у сфері культури. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 4 груд. «Зло все так само просте і примітивне». Сергій Жадан отримав польську премію імені Єжи Гедройця і виступив із потужною промовою. – Інф.](#)

Вшанування пам'яті

[Вечірній Київ. – 2025. – 4 груд. Перший пам'ятник українцям-жертвам Голодомору відкрили у Ізраїлі. – Скотнікова О.;](#)
[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 4 груд. Перший пам'ятник жертвам Голодомору 1932–1933 років відкрито в Ізраїлі. – Інф.;](#)
[Україна молода. – 2025. – 4 груд. Перший пам'ятник жертвам Голодомору відкрили в Ізраїлі. – Здоровило Т.](#)

Мовні питання

[Укрінформ. – 2025. – 4 груд. Мовна омбудсманка про оновлений переклад Європейської хартії мов: На це рішення країна чекала роками. – Інф.](#)

Міждисциплінарні проактики

[Український тиждень. – 2025. – 4 груд. Свято сироти: опісля «Прем'єри, яка не відбудеться» від Spilne Art і Тетяни Овсійчук. – Кравченко А.](#)

Музика

[Укрінформ. – 2025. – 3 груд. В Україні оголосили конкурс на здобуття премії імені Миколи Лисенка. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 4 груд. Держмистецтв оголосило лауреата премії імені В. С. Косенка. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 3 груд. У супроводі симфонічного оркестру. Бандуристка Марина Круть виступить зі святковим концертом у Києві. – Інф.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 3 груд. Російські пісні знову в українському топі Apple Music: чому так відбувається. – Наріжна В.](#)

[Український тиждень. – 2025. – 3 груд. Третина української музики в 2025 році – це III. – Нестелеєв М.](#)

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2025. – 3 груд. Метафізика кольору і свободи: у Києві презентували творчу спадщину Михайла Ліщинера. – Асадчева Т.

Вечірній Київ. – 2025. – 3 груд. «Мій дім – мій хаос»: мистецький простір, який створив художник Петро Бойко та гурт HLIBOROB. – Скотнікова О.

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. В Італії відкрилася виставка українського художника Віктора Покиданця. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. У Франківську презентували книгу «Авторські листівки Заливахи». – Інф.

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. Фільм про українських артистів балету вийде на платформі Marquee TV. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. У Торонто відбувся показ стрічки «2000 метрів до Авдіївки». – Інф.

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Укрінформ. – 2025. – 4 груд. У Києві презентували книжку про дівчинку, яка втратила кінцівку внаслідок вибуху. – Інф.

Література

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. У Польщі видали збірку оповідань «Мисливці за щастям» Валерія Пузіка. – Інф.

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 4 груд. Поліція передала Національному музею історії артефакти, вилучені під час спроби незаконного продажу. – Інф.

Охорона культурної спадщини

Україна молода. – 2025. – 4 груд. Святині родинних зв'язків. – Інф.

Український тиждень. – 2025. – 3 груд. Андріана Вітер: «Якщо глиняні хати не рятувати, ця культура розчиниться в землі та зникне». – Божок Ю.

Навчальні заклади. Кадри

NV. – 2025. – 3 груд. «Нам кажуть, це все радянщина». Художницю Алевтину Кахідзе призначили директоркою Київського художнього ліцею – рішення обговорюють у Мережі. – Інф.

NV. – 2025. – 3 груд. Ексзаступниця міністра культури пояснила, чому розгорівся скандал навколо призначення Кахідзе директоркою Київського художнього музею. – Інф.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. В естонському Сілламєе відбувся український «Миколай-Фест». – Інф.

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. Українська книжкова полицка відкрилася у польській Зеленій Гурі. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 4 груд. В Угорщині відкрили нову Українську книжкову полицку. – Інф.

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. Уряд схвалив законопроект про меценатство у сфері культури. – Інф.

Кабінет Міністрів схвалив розроблений Міністерством культури законопроект про меценатство у сфері культури, повідомляє у Телеграмі прем'єр-міністерка України Юлія Свириденко. «Уперше визначаємо, що вважається меценатством, хто може бути меценатом та бенефіціаром і які напрями підтримки охоплює така діяльність», – зауважила очільниця Уряду. Також зафіксовано напрями допомоги: від оновлення бази закладів культури до реставрації спадщини та підтримки українського контенту. А ще пропонує заохочення для меценатів. Законопроект запускає нову модель партнерства між державою, бізнесом і громадянським суспільством і пропонує заохочення для меценатів. Його передано на розгляд Верховної Ради. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4065762-urad-shvaliv-zakonoproekt-pro-mecenatstvo-u-sferi-kulturi.html>

NV. –2025. – 4 груд. «Зло все так само просте і примітивне». Сергій Жадан отримав польську премію імені Єжи Гедройця і виступив із потужною промовою. – Інф.

Сергій Жадан став лауреатом престижної польської премії, яку з 2001 року вручає провідне польське суспільно-політичне видання «Rzeczpospolita». Вона названа на честь Єжи Гедройця (1906–2000) – польського публіциста, громадського діяча, засновника і головного редактора культового журналу «Kultura» (Париж), найвпливовішого польського видання у вигнанні. Також він був активним прихильником польсько-української співпраці. Сергій Жадан у соцмережах подякував організаторам і журі за нагороду, і зазначив, що зараз дуже важливо орієнтуватись на таких людей як Гедройц. Також Сергій Жадан опублікував текст своєї промови на врученні. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/sergiy-zhadan-stav-laureatom-polskoji-premiji-imeni-yezhi-gedroycya-vid-gazeti-rzeczpospolita-50565781.html>

Вшанування пам'яті

Вечірній Київ. – 2025. – 4 груд. Перший пам'ятник українцям-жертвам Голодомору відкрили у Ізраїлі. – Скотнікова О.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 4 груд. Перший пам'ятник жертвам Голодомору 1932–1933 років відкрито в Ізраїлі. – Інф.; Україна молода. – 2025. – 4 груд. Перший пам'ятник жертвам Голодомору відкрили в Ізраїлі. – Здоровило Т.

Леся Гасиджак, генеральна директорка Музею Голодомору у Києві, повідомила, що 3 грудня стала учасницею офіційного відкриття пам'ятника пам'яті жертв Голодомору в Єрусалимі. Першого – в Державі Ізраїль. Авторами пам'ятника є Людмила Темертей, авторка першого в Канаді пам'ятника жертвам Голодомору, відкритого ще в 1983 році, та Девід Робінсон. Від української сторони слово мали Тарас Качка – віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України, Олександр Алфьоров –

голова УІНП, головний рабин Києва Йонатан Бен'ямін Маркович та посол Євген Корнійчук. Ініціативу реалізовано на доручення Президента України Володимира Зеленського за підтримки Фундації Дж. Темертея, мерії Єрусалиму, Науково-освітнього консорціуму вивчення Голодомору та СКУ. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/120551/>

<https://interfax.com.ua/news/general/1125785.html>

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/192534/>

Мовні питання

Укрінформ. – 2025. – 4 груд. Мовна омбудсманка про оновлений переклад Європейської хартії мов: На це рішення країна чекала роками. – Інф.

Уповноважена із захисту державної мови Олена Івановська привітала ухвалення Верховною Радою закону, у якому Парламент схвалив правильний переклад Європейської хартії мов і вилучив із ратифікаційного закону російську та неіснуючу молдавську мови. Про це йдеться на сторінці Олени Івановської у Фейсбуці. Про це йдеться на сторінці Олени Івановської у Фейсбуці. «... Це важливий крок, який чітко відповідає духу Хартії, зміцнює національну безпеку й утверджує повагу до всіх громад, що бережуть свої мови на українській землі», – зазначила Олена Івановська. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4065808-movna-ombudsmanka-pro-uhvalenna-perekladu-evropejskoi-hartii-mov-na-ce-risenna-kraina-cekala-rokami.html>

Міждисциплінарні проактики

Український тиждень. – 2025. – 4 груд. Свято сироти: опісля «Прем'єри, яка не відбудеться» від Spilne Art і Тетяни Овсійчук. – Кравченко А.

У розлогій статті – про першу частину амбітного проєкту мисткині, художниці костюмів, живопису та інсталяції Тетяни Овсійчук і платформи сучасного мистецтва Spilne Art. Чотири частини і чотири експозиції почергово триватимуть до початку січня 2026 року. Поки глядачі поступово розкриватимуть задум митців, авторка розповідає, як минуло «Весілля» – перший акт «Прем'єри, яка не відбудеться». До креативної команди проєкту долучилися: продюсування та організація проєкту – Spilne Art, інсталяція та костюми – Тетяна Овсійчук, музична режисура – Сусанна Карпенко, фото – Соня Плакидюк, режисер-постановник перформансу – Нікон Романченко, оператор-постановник – Михайло Любарський та ін. Докладно:

<https://tyzhden.ua/sviato-syroty-opislia-prem-iery-iaka-ne-vidbudetsia-vid-spilne-art-i-tetiany-ovsijchuk/>

Музика

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. В Україні оголосили конкурс на здобуття премії імені Миколи Лисенка. – Інф.

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти оголошує конкурс на здобуття премії ім. Миколи Лисенка у 2026 році. Як

зазначають у Міністерстві культури, премію присуджують українцям на конкурсних засадах за видатні досягнення у сфері музичного мистецтва та мистецтвознавства. Заявки приймають до 1 лютого 2026 року (включно). Докладно про умови конкурсу:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4065574-v-ukraini-ogolosili-konkurs-na-zdobutta-premii-imeni-mikoli-lisenka.html>

Укрінформ. – 2025. – 4 груд. Держмистецтв оголосило лауреата премії імені В. С. Косенка. – Інф.

Цьогорічною лауреаткою премії ім. Віктора Косенка у номінації «Музичні твори для дітей та юнацтва» стала Євгенія Марчук, повідомляє Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти. Вона отримує премію за збірку п'єс для інструментальних ансамблів «Перевтілення». Євгенія Марчук – українська композиторка, піаністка, органістка, викладачка, музично-громадська діячка. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4065820-derzmistectv-ogolosilo-laureata-premii-imeni-vs-kosenka.html>

NV. –2025. – 3 груд. У супроводі симфонічного оркестру. Бандуристка Марина Круть виступить зі святковим концертом у Києві. – Інф.

20 грудня у Національному палаці мистецтв Україна в Києві співачка, композиторка та бандуристка Марина Круть виступить з великим концертом та представить програму «Забери мене до себе на Різдво». Вона виконає різдвяні колядки та відомі авторські композиції у супроводі симфонічного оркестру Lumos Orchestra. Оркестрову частину для концерту створила композиторка та аранжувальниця Марія Яремак. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/znamenitosti/marina-krut-vikonaye-rizdvyani-kolyadki-iz-simfonichnim-orkestrom-lumos-orchestra-50565557.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 3 груд. Російські пісні знову в українському топі Apple Music: чому так відбувається. – Наріжна В.

У 2025 році кількість російської музики в підсумку Apple Music в Україні залишилася незмінною з минулого року. Російські артисти отримують прибутки від української аудиторії, попри четвертий рік повномасштабної війни. Цього року пісні російських виконавців з'являються в топі після 30 сходьки, так низько вони опустилися вперше, проте, їхня загальна кількість досягає 18, як і минулого року. У 2024-му українські та міжнародні артисти займали перші 24 позиції. Найвище від російських виконавців в українському рейтингу трек «Наследство» від SKY RAE та Icegergert, який займає 31 позицію. Загалом виконавець Icegergert, який минулого року не потрапляв у топ, цього року з'являється там тричі. Як повідомляє «Stars About War», з моменту початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну виконавець не висловлював публічно своєї позиції стосовно війни. Проте в його треках іноді присутня політична тематика. Як і минулого року в топі є реperi Скріптоніт, Kizaru і MORGENSHTERN. Слухання російської музики під час війни – це

пряма участь у фінансуванні економіки агресора. Думка про те, що «музика поза політикою», заперечується трьома аргументами, зокрема, економічним, алгоритмічним та культурним. Докладно про ці аргументи:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/rosijski-pisni-znovu-v-ukrajinskomu-topi-apple-music-chomu-tak-vidbuvajetsja.html>

Український тиждень. – 2025. – 3 груд. Третина української музики в 2025 році – це ШІ. – Нестелєєв М.

«Натепер серед усіх видів творчості штучний інтелект найактивніше використовується в ілюструванні та музиці. Обкладинки, зроблені ШІ, втім, здебільшого поки що не так складно ідентифікувати... З музикою ж усе значно складніше, і навіть спеціалістам уже важко стає визначити, чи певний трек – ШІ чи ні. Не так давно американський гурт «The Velvet Sundown» з двома альбомами став сенсацією, збираючи в Spotify майже мільйон прослуховувань щомісяця. Однак влітку 2025-го з'ясувалося, що це ШІ-проект, зроблений за допомогою Suno. Нещодавно подібна історія трапилася і з успішним українськомовним литовським гуртом «Transportna», який теж виявився створеним ШІ. Агрегатор української музики з широкими можливостями з пошуку та дослідженню всіх артистів України та всіх їхніх релізів NUAM 1 грудня виклав дослідження цьогорічної української музики. Згідно з ним, в 2025 році вийшло 77 тисяч треків і 27,5 тисяч із них (35,62%) – це ШІ, тобто кожен третій трек української музики був згенерований ШІ. Також у цьому році не було жодного дня без нового ШІ-трека: щодня з'являлося від 7 до 223 треків. І у майже третину днів було понад 100 нових музичних композицій, зроблених ШІ. Загалом же в 2025 році зафіксовано 811 активних ШІ-проектів, і 58 з них випустили по понад 100 треків кожен. Для порівняння – в цьому році дебютувало 1055 українських «живих артистів», які випустили 4341 треків, тоді як ШІ продукував 27 465 нових композицій. Знаково, що за прослуховуваннями треки дебютних «не ШІ» музикантів суттєво поступаються ШІ-проектам. Живі виконавці мають 46 971 825 прослуховувань, тоді як треки згенеровані ШІ послухали 368 685 349 разів. Підсумовуючи, NUAM пише про те, що «масова поява AI-треків – це закономірний етап технологічного розвитку, який просто дістався музики. Низькоякісні треки штампували й до появи штучного інтелекту... Тепер до цього просто доєднався AI. Обсяг сміття виріс, але принцип не змінився: хорошій музиці завжди доводилося пробиватися крізь море посередності... Тому ключове завдання зараз – піднімати музичний смак української аудиторії. Те, що AI-треки низької якості стають популярними, – це не доказ сили штучного інтелекту, а сигнал про те, що з музичним смаком ще багато роботи...». Докладно:

<https://tyzhden.ua/tretyna-ukrainskoi-muzyky-v-2025-rotsi-tse-shi/>

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2025. – 3 груд. Метафізика кольору і свободи: у Києві презентували творчу спадщину Михайла Ліщинера. – Асадчева Т.

Мистецький простір «Goldens» представив персональну виставку творів Михайла Ліщинера «Метафізика внутрішнього світла». Виставка об'єднала понад двадцять робіт, створених між 1960-ми та початком 1990-х років. Михайло Ліщинер (23 квітня 1912, Тирасполь – 29 жовтня 1992, Львів) – український живописець, представник львівської школи модернізму. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/120507/>

Вечірній Київ. – 2025. – 3 груд. «Мій дім – мій хаос»: мистецький простір, який створив художник Петро Бойко та гурт HLIBOROV. – Скотнікова О.

Журналістка «Вечірнього Києва» побувала на передпоказі проєкту «Мій дім – мій хаос» Петра Бойка. Саме під час монтажу експозиції тривали зйомки кліпу «Самота» з молодим гуртом HLIBOROV. Ксенія Башуцька, завідувачка виставкового експозиційного відділу Національного музею декоративного мистецтва України, кураторка проєкту «Мій дім – мій хаос» від музею. Її завданням було вибудувати експозицію, враховуючи ті активності, які тут триватимуть понад місяць. А Ірина Бекетова, завідувачка фондами Національного музею українського народно-декоративного мистецтва, зізналась, що з першого знайомства зрозуміла – Петро Бойко – художник декоративного мистецтва за кольором, за композицією, за іронією, за гумором. Оксана Циганок, кураторка проєкту від Асоціації мистецтвознавців, реставраторів та оцінювачів, розповіла, що дуже цікаво спостерігати еволюцію художника. Видання пропонує розмову з Петром Бойком, у якій він розповів про проєкт; про свій головний мотиватор для роботи; про нові картини; про співпрацю з молодими музикантами з гурту HLIBOROV у межах проєкту тощо. 3 грудня відбудеться офіційне відкриття та дві ключові прем'єри в проєкті «Мій дім – мій хаос». 13 грудня, під час ярмарку майстрів відбудеться авторський перформанс Петра Бойка в образі Святого Миколая. 14 січня художник проведе камерний вечір-перформанс та інтерактивний майстер-клас. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/120462/>

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. В Італії відкрилася виставка українського художника Віктора Покиданця. – Інф.

В італійському муніципалітеті Кортемілія відкрилася виставка українського художника Віктора Покиданця «Holy Kitsch» у межах резиденції Biruchiy Cortemilia та за підтримки благодійної ініціативи групи Navas Village – AIDA Foundation. На виставці представлено роботи, створені під час резиденції: об'єкти зі старої черепиці, дерев'яна скульптура та бетонні скульптури із серії «Алегорія темряви», а також абстрактні роботи на полотні та папірусі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4065622-v-italii-vidkrilasa-vistavka-ukrainskogo-hudoznika-viktora-pokidanca.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. У Франківську презентували книгу «Авторські листівки Заливахи». – Інф.

В Івано-Франківську у книгарні «Лілея-НВ» презентували книгу «Авторські листівки Заливахи», до якої увійшли світлини понад 40 листівок українського художника, надісланих його рідним та близьким. Авторка – докторка мистецтвознавства Ірина Дундяк. Вона зізнається, частина листівок Опанаса Заливахи перебувають в її родинному архіві, оскільки батько Ірини, Микола Дундяк, був близьким другом художника. Докладно про видання:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4065542-u-frankivsku-prezentuvali-knigu-avtorski-listivki-zalivahi.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. Фільм про українських артистів балету вийде на платформі Marquee TV. – Інф.

Документальний фільм про українських артистів балету в еміграції «Перший ряд» / «Front Row», який продюсує голлівудська акторка Сара Джессіка Паркер, дебютує 8 грудня на світовій стрімінговій платформі Marquee TV. «Перший ряд» зосереджений на учасниках Об'єднаної української балетної трупи, які прагнуть зберегти національну культуру через свої виступи під час вторгнення Росії в Україну. У документальному фільмі представлено одного нового учасника трупи: солдата, який нещодавно втратив ноги в бою та прагне танцювати з протезами. Кінорежисером фільму є Міріам Гуттман. Marquee TV – це глобальна стрімінгова платформа для мистецтва. Її програми включають оперні, танцювальні, театральні та музичні вистави. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4065550-film-pro-ukrainskih-artistiv-baletu-vijde-na-platformi-marquee-tv.html>

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. У Торонто відбувся показ стрічки «2000 метрів до Авдіївки». – Інф.

У Торонто відбувся показ фільму «2000 метрів до Андріївки», який розповідає про реальність російсько-української війни. Про це у Фейсбуці написав генеральний консул України в Торонто Олег Ніколенко. Він наголосив, що показ цього фільму «допомагає підвищувати поінформованість щодо боротьби України за свободу й незалежність, а також зміцнити підтримку Канади під час повномасштабного вторгнення Росії». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4065811-u-toronto-vidbuvsja-pokaz-stricki-2000-metriv-do-avdiivki.html>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Укрінформ. – 2025. – 4 груд. У Києві презентували книжку про дівчинку, яка втратила кінцівку внаслідок вибуху. – Інф.

В умовах повномасштабної війни, коли в Україні різко зросла кількість людей з інвалідністю та видимими пораненнями, суспільство має навчитися приймати різноманіття. Про це йшлося на презентації в Укрінформі книжки з психоедукаційною складовою для дітей, батьків і вчителів «Листи до Алінки»

дитячої письменниці Юліти Ран. Перші уроки на матеріалі цієї книги пройдуть у деяких загальноосвітніх школах вже 3 грудня, в Міжнародний день людей з інвалідністю. Надалі вчителі, спираючись на цю книжку, зможуть вести виховну роботу. Частину накладу буде передано до бібліотек, реабілітаційних центрів, центрів ментального здоров'я, «безпечних просторів» тощо. Книгу «Листи до Алінки» презентував БФ «Харків з тобою» у межах проєкту «Протезування як частина життя» разом із видавництвом «Ранок» до Міжнародного дня людей з інвалідністю. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4065816-u-kievi-prezentuvali-knizku-pro-divcinku-aka-vtratila-kincivku-vnaslidok-vibuhu.html>

Література

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. У Польщі видали збірку оповідань «Мисливці за щастям» Валерія Пузіка. – Інф.

Збірка оповідань «Мисливці за щастям» письменника, режисера й військового Валерія Пузіка видали в польському видавництві Pogranicze. Польською оповідання переклала Катажина Фізер. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4065733-u-polsi-vidali-zbirku-opovidan-mislivci-za-sastam-valeria-puzika.html>

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 4 груд. Поліція передала Національному музею історії артефакти, вилучені під час спроби незаконного продажу. – Інф.

Дізнавачі Самарівського районного відділу поліції на Дніпропетровщини передали до Національного музею історії України унікальні культурні цінності, врятовані від незаконного продажу та вивезення за кордон. За попередніми оцінками істориків, монети можуть бути пов'язані з подіями періоду боротьби українського козацтва проти Кримського ханства. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4065813-policia-peredala-nacionalnomu-muzeu-istorii-artefakti-viluceni-pid-cas-sprobi-nezakonnogo-prodazu.html>

Охорона культурної спадщини

Україна молода. – 2025. – 4 груд. Святині родинних зв'язків. – Інф.

У Національному заповіднику «Софія Київська» пройшла презентація спецвипуску журналу «Антиквар», присвяченого чернігівському Спасо-Преображенському собору. Новий випуск видання об'єднує 18 статей з новітніми дослідженнями історії тисячолітнього храму. Місце презентації видання було обрано не випадково, оскільки обидві українські святині мають не лише спільні духовні, а й родинні корені. Збудували їх сини Святого князя Володимира, Ярослав і Мстислав, після того як поділили між собою владу. Обидва собори й сьогодні мають тісні зв'язки. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/192527/>

Український тиждень. – 2025. – 3 груд. Андріана Вітер: «Якщо глиняні

хати не рятувати, ця культура розчиниться в землі та зникне». – Божок Ю.

У Прилуцькій громаді на Дністрі кілька сіл – Сологрушка та Гораївка (Кам'янець-Подільський район) поступово перетворюються на таку собі мистецьку галерею під відкритим небом. Розписують криниці, паркани й глиняні будинки, повертаючи до життя локальний розпис українського Піддністров'я – традицію, яка могла б тихо зникнути разом із глиняними хатами та затопленими селами. Видання пропонує з Андріаною Вітер – ініціаторкою проєкту «Мальоване село». Вона розповіла про те, як народилася ініціатива; чому важливо рятувати глиняні хати саме зараз; як толоки з розписами змінюють настрій у селі тощо. Також йшлося про великий проєкт про забуті народні ремесла; про роботу з дітьми; про грантову підтримку проєкту. Докладно:

<https://tyzhden.ua/andriana-viter-iaakshcho-hlyniani-khaty-ne-riatuvaty-tsia-kultura-rozchynytsia-v-zemli-ta-znykne/>

Навчальні заклади. Кадри

NV. –2025. – 3 груд. «Нам кажуть, це все радянщина». Художницю Алевтину Кахідзе призначили директоркою Київського художнього ліцею – рішення обговорюють у Мережі. – Інф.

29 листопада Міністерство культури України своїм наказом звільнило Олену Авраменко з посади директорки Київського художнього ліцею ім. Тараса Шевченка, на якій вона працювала понад 30 років, і вже 1 грудня художницю, перформерку, медіахудожницю і кураторку Алевтину Кахідзе призначили в. о. директора ліцею, пише «Суспільне Культура». За даними «Суспільного», проти перебування Алевтини Кахідзе на посаді виступили педагоги й учні. Вони аргументують це тим, що призначення відбулося без обговорення з колективом і батьками учнів, а також без проведення відкритого конкурсу. За словами учителів, із якими Алевтина Кахідзе провела зустріч, вона нібито планує «скасувати викладання академічного малюнку та ліплення, замінити їх заняттями у VR-окулярах, а також нібито замінити вчителів, старших 45 років. Педагоги, учні та батьки вважають такі зміни «загрозою для класичної художньої освіти в Україні». У соцмережі Instagram з'явився акаунт, у якому від імені учнів ліцею опублікована заява, у якій вимагають призупинити призначення нового директора, провести відкритий конкурс та ініціювати діалог для збереження ліцею. Поки немає повноцінного коментаря ані від Міністерства культури, ані від Алевтини Кахідзе. Тим часом думки щодо призначення Алевтини Кахідзе новою директоркою розділилися. Прокоментував призначення Алевтини Кахідзе на посаду директорки художнього ліцею художник, член Національної спілки художників України Роман Селівачев. Він дорікнув художниці у бажанні змінити програму, прибравши з неї рисунок і пластичну анатомію, та нібито омолодити викладацький склад. Про призначення Алевтини Кахідзе на посаду директорки художнього ліцею висловилася художниця та мама учениці ліцею Олександра Жумайлова. Тим часом політик Борислав Береза опублікував критичний пост, у якому заявив, що призначення Алевтини Кахідзе на посаду директорки

Київського художнього ліцею призведе до того, що «ліцей може зникнути, а його ділянка буде забудована». Він порівняв призначення Кахідзе зі скандалом із Довженко-Центром, на підставі того, що обидві установи підпорядковуються Міністерству культури України, тому він вважає, що «кейси дуже схожі». На захист призначення на посаду Алевтини Кахідзе виступили інші політики та мистецьке середовище. Політична діячка, колишня заступниця міністра культури, молоді та спорту, народна депутатка України 8-го скликання Ірина Подоляк порівняла спротив призначенню Алевтини Кахідзе зі спротивом призначенню директором Одеського художнього музею Олександра Ройтбурда. Культурна стратегія, засновниця культурної агенції Port of Culture Катя Тейлор опублікувала пост, у якому пояснила, чому вважає призначення Алевтини Кахідзе доречним. Культурна менеджерка, голова правління Коаліції дієвців культури Ольга Сагайдак вважає призначення Алевтини Кахідзе «дуже важливим реформаторським кроком». «Її призначення керувати ліцеєм – справді експеримент, але виключно в управлінсько-адміністративній, але аж ніяк не творчій, площині. Для самих студентів-художників – це чудове призначення, дуже обнадійливе, таке, що може дати їм майбутнє як художників, а не змарнувати їхній талант, як це відбувається у багатьох місцях багато років. Я би на місці батьків тільки раділа», – зазначила у коментарі «Суспільному» директорка Мистецького арсеналу Олеся Островська-Люта. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/kijivskiy-hudozhniy-licey-priznachennya-hudozhnici-alevtini-kahidze-viklikalo-sprotiv-kolektivu-50565543.html>

NV. –2025. – 3 груд. Екззаступниця міністра культури пояснила, чому розгорівся скандал навколо призначення Кахідзе директоркою Київського художнього музею. – Інф.

Політична діячка, колишня заступниця міністра культури, молоді та спорту, народна депутатка України 8-го скликання Ірина Подоляк на сторінці у Facebook пояснила ймовірну причину хайпу щодо художнього ліцею. Вона зазначила, що Олена Авраменко пішла з посади через те, що її контракт закінчився 21 липня 2025 року. Після цього їй ще двічі продовжували роботу на посаді як в. о. (до 22 жовтня, а потім до 29 листопада) наказами Мінкульту. 1 грудня Алевтину Кахідзе призначили в. о. директорки без конкурсу, тому що з лютого 2022 року працює ч. 5 ст. 10 Закону про воєнний стан: під час війни керівників держустанов можна призначати просто наказом. «Під час таких призначень презентація програми розвитку не передбачена, на відміну від призначень за конкурсом. Так призначили десятки, якщо не сотні керівників по всій країні. Мені це подобається? Ні. Законно? Так. Це реальність. Конкурси планують відновити 2026 року. Побачимо», – додала громадська діячка. Також Ірина Подоляк пояснила, що одноосібно ніхто не може скасувати програму, адже освітня програма – це документ, який спирається на державний стандарт художньої освіти; обговорюється і схвалюється всією педрадою; затверджується керівником тільки після цього. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/kijivskiy-hudozhniy-licey-irina-podolyak-poyasnila-priznachennya-kahidze-50565695.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. В естонському Сілламає відбувся український «Миколай-Фест». – Інф.

У місті Сілламає (Естонія) провели традиційний «Миколай-Фест», організований Українським земляцтвом «Водограй». Захід зібрав українські родини та творчі колективи. Асоціація українських організацій висловила глибоку подяку керівниці земляцтва Ларисі Житник та її заступниці Світлані Сташкевич за їхню «натхненну працю, відданість та неймовірну енергію», з якою вони багато років створюють теплі події для громади. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4065227-v-estonskomu-sillamae-vidbuvsya-ukrainskij-mikolajfest.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 3 груд. Українська книжкова полицка відкрилася у польській Зеленій Гурі. – Інф.

У місті Зелена Гура (Польща) у Воєводській та міській публічній бібліотеці ім. Ц. Норвіда 2 грудня відбулося офіційне відкриття Української книжкової полицки. Цей важливий культурний простір став шостим за рахунком на території консульського округу генерального консульства України у Вроцлаві. Захід реалізовано в межах міжнародної ініціативи Першої леді України Олени Зеленської за підтримки МЗС та Міністерства культури України, а також Державного підприємства «Український інститут книги». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4065511-ukrainska-knizkova-policka-vidkrilasa-u-polskij-zelenij-guri.html>

Укрінформ. – 2025. – 4 груд. В Угорщині відкрили нову Українську книжкову полицку. – Інф.

У рамках «Різдвяного марафону подій», ініційованого посольством України в Угорщині, відбулося урочисте відкриття «Української книжкової полицки» у бібліотеці угорського містечка Феньєшлітке. Подія стала частиною серії святкових заходів, які триватимуть до 28 грудня. Участь у відкритті взяли надзвичайний і повноважний посол України в Угорщині, професор Федір Шандор, та консул України в Ніредьгазі Владислав Мушка. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4065660-v-ugorsini-vidkrili-novu-ukrainsku-knizkovu-policku.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;

Рудіч О. А,

тел.: 425-23-26

електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm